

Informator dla pacjentów po amputacji kończyn dolnych

Od amputacji po wykonanie protezy

Wstęp

Informator pomoże Ci odnaleźć się po amputacji kończyny dolnej. Dowiesz się, co zrobić tuż po operacji, jak przygotować się do zaprotezowania i jak uzyskać dofinansowanie na protezę. Zajrzyj do środka, by krok po kroku przejść nową drogę z odpowiednim wsparciem.

Zadbaj o odpowiednią pielęgnację kikuta.

Uzyskaj dofinansowanie do zakupu protezy.

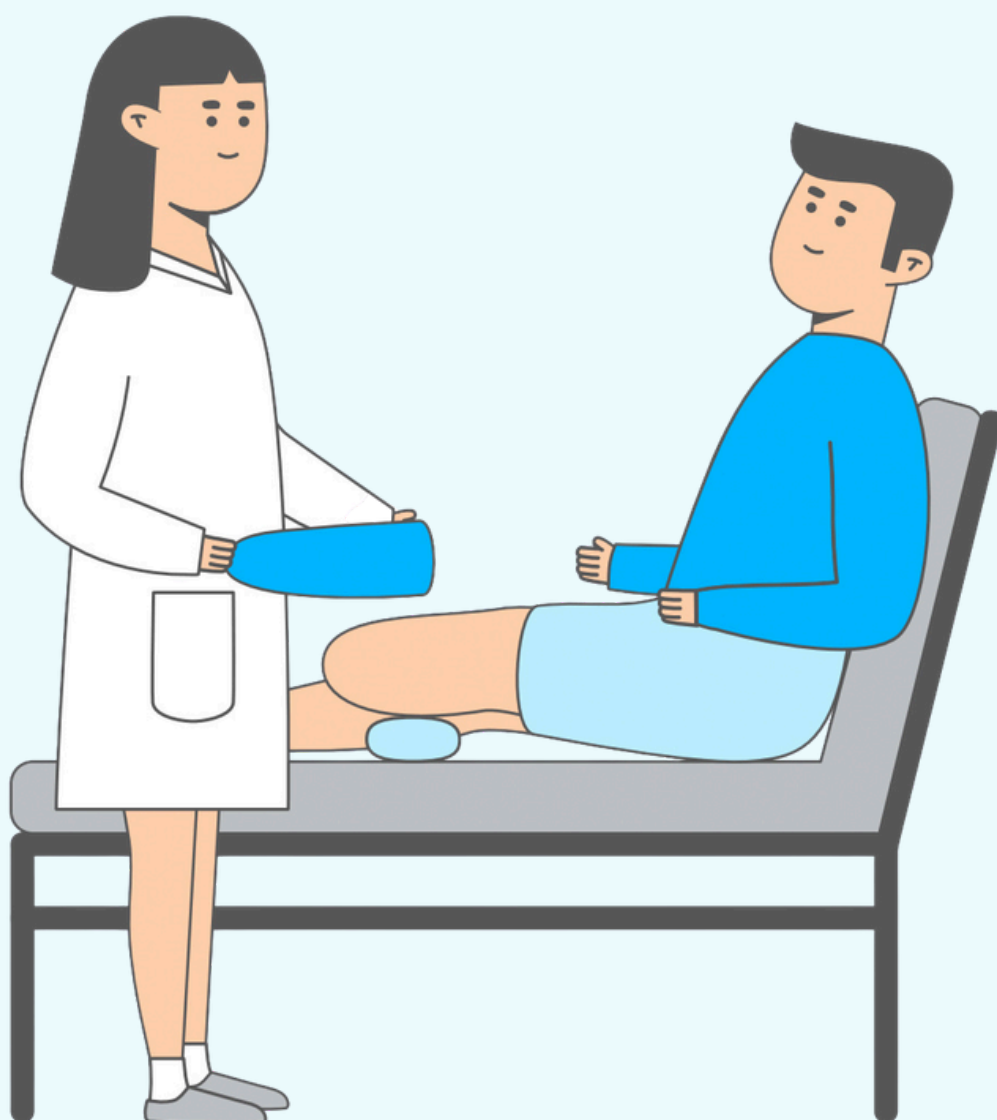

Odbierz swoją protezę i wróć do sprawności.

Pielęgnacja oraz hartowanie kikuta

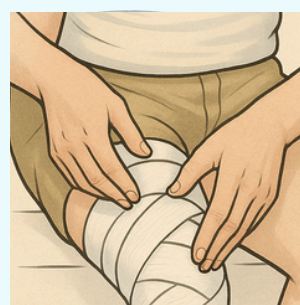
Aby skrócić czas od amputacji do rozpoczęcia tworzenia pierwszej protezy (protezy tymczasowej) istotne jest w jak najwcześniejsze rozpoczęcie formowania kikuta.

Najefektywniej służą temu linery pooperacyjne, które pozwalają na zainicjowanie procesu kształtowania i hartowania kikuta. W PROTEO pomożemy Ci w doborze odpowiedniego rozmiaru linera.

Pielęgnacja oraz hartowanie kikuta

Drugą metodą, bardziej tradycyjną, służącą do przygotowania kikuta do zaprotezowania jest bandażowanie. Polega ono na regularnym, codziennym owijaniu kończyny bandażem elastycznym w sposób uciskowy. Kończynę owijamy w kierunku miednicy, nadając kikutowi stożkowaty kształt. Bandaż powinien być równomiernie naciągnięty, bez fałd i nadmiernego ucisku. Zabieg ten należy wykonywać kilka razy dziennie, zwłaszcza na początku, aby zmniejszyć obrzęk i odpowiednio przygotować kikut do protezowania.

Przykurcze, bóle, ćwiczenia

Po amputacji bardzo ważne jest zapobieganie przykurczom mięśniowym, które mogą utrudniać zaprotezowanie i poruszanie się. Aby temu przeciwdziałać, należy regularnie wykonywać proste ćwiczenia rozciągające i wzmacniające.

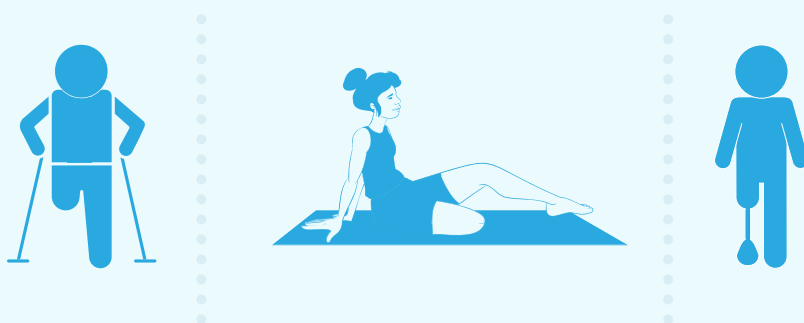
Dla osób po amputacji podudzia istotne jest np. prostowanie kolana w leżeniu strony amputowanej, unoszenie kikuta, napinanie mięśni uda i pośladków, ale również dbanie o siłę, mobilność i brak przykurczów po stronie zdrowej.

W przypadku amputacji uda – ćwiczenia powinny koncentrować się na utrzymaniu pełnego wyprostu biodra po stronie amputowanej. W sposób bierny można uzyskać to poprzez leżenie na brzuchu. Równie ważna jest aktywizacja pozostałych mięśni: tułowia, obręczy barkowej oraz nogi zdrowej.

Przykurcze, bóle, ćwiczenia

Po amputacji mogą występować również bóle fantomowe, czyli bóle odczuwane w obrębie nieobecnej już części kończyny. Jest to problem, którego często doświadczają pacjenci po amputacji. Ból nasila się najczęściej wieczorem lub w nocy, natomiast jego natężenie jest różne u poszczególnych pacjentów. Dolegliwości bólowe są przeważnie tymczasowe i ustępują po pewnym czasie. W wielu przypadkach bóle fantomowe znikają po założeniu pierwszej protezy, a czasami już po rozpoczęciu formowania kikuta, szczególnie poprzez stosowanie wcześniej opisanych linerów.

Przyczyny występowania bólu fantomowego są bardzo złożone, dlatego leczenie powinno zostać dobrane indywidualnie przez lekarza. Zwalczanie bólu fantomowego opiera się na farmakoterapii, psychoterapii oraz fizjoterapii.

Jak wspierać bliskiego po amputacji

Amputacja to jedno z trudniejszych doświadczeń w życiu, które zmienia codzienność nie tylko osoby po zabiegu, ale i jej najbliższych. Wsparcie rodziny i przyjaciół odgrywa ogromną rolę w procesie powrotu do sprawności fizycznej i równowagi psychicznej. Bliskość, cierpliwość i zrozumienie są często ważniejsze niż jakiekolwiek rady, wystarczy być, słuchać i towarzyszyć. Pomoc bliskich jest nieoceniona także w sprawach praktycznych.

Osoba po amputacji może nie mieć siły ani możliwości, by samodzielnie zająć się formalnościami, dlatego warto wspólnie zadbać o najważniejsze dokumenty, zwłaszcza orzeczenie o niepełnosprawności oraz zlecenie NFZ na protezę. Część środków finansowych na zakup protezy można uzyskać już na etapie szpitalnym, a bardzo ważne jest też zadbanie, by odpowiednio wcześnie rozpocząć formowanie kikuta, gdyż od tego zależy, jak szybko możliwe będzie zaprotezowanie.

Jak wspierać bliskiego po amputacji

Wielu Pacjentów potrzebuje również wsparcia przy organizowaniu dofinansowania. Cały proces może wydawać się skomplikowany, ale nie trzeba przechodzić go samemu, często pomocą służą firmy protetyczne, które krok po kroku przeprowadzają Pacjenta przez wszystkie formalności. Warto również motywować do codziennej rehabilitacji. Wspólne ćwiczenia, nawet te najprostsze, czy formowanie kikuta, mogą pomóc odzyskać poczucie kontroli i sprawczości. Pamiętaj, że nie musisz być specjalistą. Twoja obecność, życzliwość i zaangażowanie to coś, czego bliska osoba naprawdę potrzebuje – to dzięki Tobie może szybciej odnaleźć się w nowej rzeczywistości i uwierzyć, że mimo amputacji nadal może żyć aktywnie i niezależnie.

Proteza tymczasowa

Zanim pacjent otrzyma protezę ostateczną, po amputacji stosuje się protezę tymczasową. To niezwykle ważny etap powrotu do sprawności, ponieważ umożliwia postawienie pierwszych kroków, rozpoczęcie rehabilitacji i stopniowe przyzwyczajenie się do nowego sposobu poruszania się. Aby jednak móc rozpocząć proces protezowania, kikut musi być odpowiednio przygotowany. Już kilka dni po zabiegu warto rozpocząć jego formowanie i hartowanie oraz skontaktować się z protetykiem, który wyjaśni, jak to przeprowadzić.

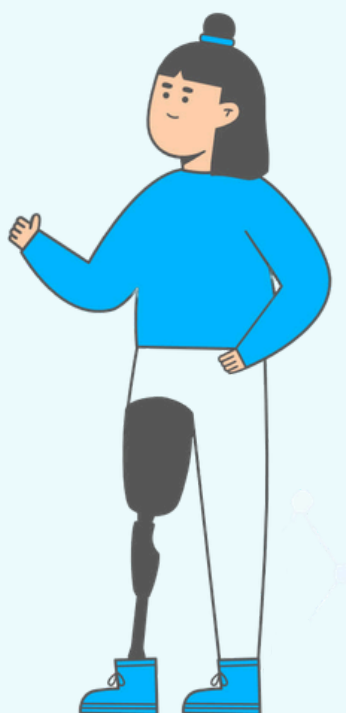
W PROTEO miara pobierana jest przy użyciu technologii skanu 3D, a na jego podstawie tworzony jest cyfrowy projekt leja protezowego. Lej testowy tworzony jest w technologii 3D i umożliwia Pacjentowi przymiarkę oraz ocenę komfortu użytkowania. Po akceptacji kształtu i dopasowania powstaje jego ostateczna wersja.

Już na etapie przymiarki protezy Pacjent, stawia swoje pierwsze kroki z asekuracją poręczy. W trakcie przymiarek, a także odbioru protezy, protetyk udziela szczegółowych informacji dotyczących jej bezpiecznego użytkowania. Na początku użytkowania protezy niezbędne jest korzystanie z kul ortopedycznych lub balkonika. Samodzielność przychodzi z czasem i treningiem, a postępy zależą w dużej mierze od zaangażowania Pacjenta oraz regularności ćwiczeń.

Proteza tymczasowa

Standardowo przygotowanie protezy tymczasowej obejmuje minimum cztery wizyty w poradni zaopatrzenia ortopedycznego. Podczas pierwszej odbywa się wstępna konsultacja i dobór linera silikonowego, jeśli pacjent nie otrzymał go wcześniej. Druga wizyta to wykonanie pomiarów. Trzecia to przymiarka leja testowego i wstępnej wersji protezy. Jeśli wszystko jest dopasowane, protezę można odebrać przy kolejnej wizycie. Czasami niezbędne jest przeprowadzenie dodatkowych testów (np. stawu kolanowego czy stopy), co ułatwia podjęcie ostatecznej decyzji co do kształtu protezy.

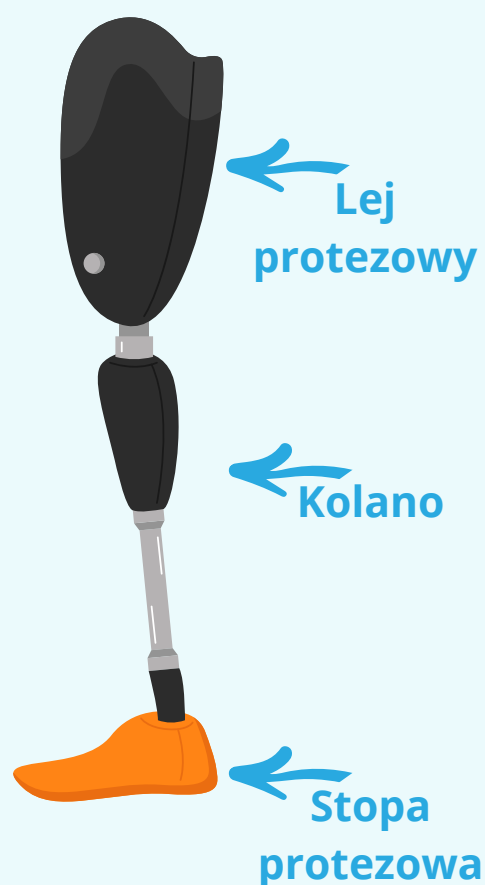
Każdy zakład protezowy dąży we współpracy z Pacjentem do tego, by stworzyć protezę, która będzie wygodna, funkcjonalna i dopasowana do indywidualnych potrzeb.

PROTEO

Proteza tymczasowa uda

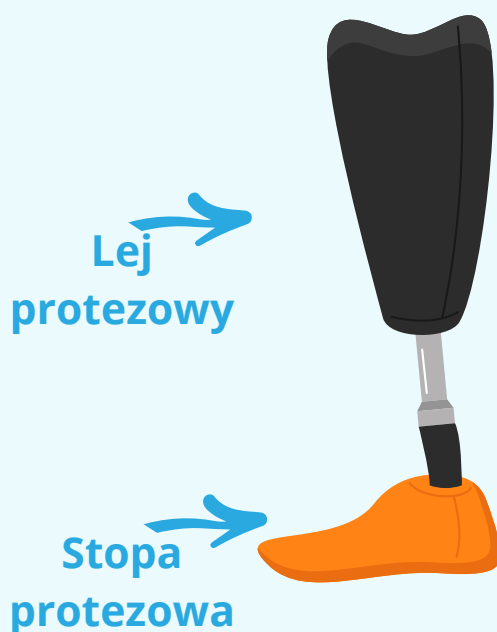
Proteza tymczasowa po amputacji uda składa się z kilku kluczowych elementów: leja protezowego, sztucznego stawu kolanowego, stopy protezowej oraz elementów łączących. Najważniejszym z nich jest lej, gdyż to on decyduje o komforcie użytkowania. Dzięki dostępnym obecnie technologiom możliwe jest precyzyjne dopasowanie jego kształtu do kikuta, a zarazem zapewnienie niskiej wagi. Proteza tymczasowa stosowana jest na etapie rehabilitacji, kiedy kształt kikuta może się jeszcze zmieniać. Głównym celem protezy tymczasowej jest umożliwienie pierwszych kroków i przywrócenie minimum samodzielności. Dopiero po ustabilizowaniu się obwodów i kształtu kikuta możliwe jest wykonanie protezy ostatecznej. W przypadku dalszych zmian kikuta również czasami wymaga regulacji lub wymiany leja.

Proteza tymczasowa podudzia

W przypadku amputacji podudzia, proteza tymczasowa również pełni funkcję wprowadzenia do rehabilitacji. Składa się z leja, stopy protezowej oraz elementów łączących. Tak jak w przypadku protezy uda, najważniejszy jest dobrze dopasowany lej.

Podczas użytkowania protezy tymczasowej obwód kikuta może się jeszcze zmieniać, dlatego ten typ protezy pozwala protetykowi i pacjentowi wspólnie obserwować zmiany i odpowiednio reagować, np. wymieniając lub regulując komponenty.

Dofinansowanie - Refundacja NFZ

Osoby po amputacji kończyny dolnej mają możliwość uzyskania dofinansowania do zakupu zarówno protezy tymczasowej, jak i ostatecznej, w ramach refundacji z Narodowego Funduszu Zdrowia (NFZ) oraz dodatkowego wsparcia z Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych (PFRON). W przypadku protezy tymczasowej Pacjent może ubiegać się o dofinansowanie jednorazowo przed wykonaniem protezy ostatecznej. Uzyskanie refundacji związane jest z otrzymaniem zlecenia na wyroby medyczne od lekarza specjalisty tj. chirurga naczyniowego, chirurga ortopedy, chirurga ogólnego czy ortopedy, a także lekarza rehabilitacji. Wysokość refundacji uzależniona jest od poziomu mobilności Pacjenta.

NFZ

PROTEO

Kody NFZ dla lekarza specjalisty

Na zleceniu otrzymanym od lekarza specjalisty powinien widnieć odpowiedni kod NFZ.

Przewidziane są następujące świadczenia:

Proteza tymczasowa podudzia przy mobilności na poziomie 1 lub 2 - 4 000 zł

Kod wyrobu: **B.01.01**

Proteza tymczasowa podudzia przy mobilności na poziomie 2 lub 3 - 6 000 zł

Kod wyrobu: **B.01.02**

Proteza tymczasowa w obrębie uda przy mobilności na poziomie 1 lub 2 - 5 000 zł

Kod wyrobu: **C.01.01**

Proteza tymczasowa w obrębie uda przy mobilności na poziomie 2 lub 3 - 8 000 zł

Kod wyrobu: **C.01.02**

Proteza tymczasowa w obrębie uda przy mobilności na poziomie 3 lub 4 - 8 000 zł

Kod wyrobu: **C.01.03**

Kody NFZ dla lekarza specjalisty

Dodatkowo Pacjentowi przysługuje jednorazowa wymiana leja oraz wymiana linera.

Wymiana leja w protezie tymczasowej podudzia - 2 000 zł
Kod wyrobu: **B.04.01**

Wymiana linera w protezie tymczasowej
lub ostatecznej podudzia - 1 500 zł
Kod wyrobu: **B.07.01**

Wymiana leja w protezie tymczasowej uda - 2 000 zł
Kod wyrobu: **C.05.01**

Wymiana linera w protezie tymczasowej
lub ostatecznej uda - 2 500 zł
Kod wyrobu: **C.07.01**

Kody NFZ dla lekarza specjalisty

Po zakończeniu etapu użytkowania protezy tymczasowej, Pacjent może ubiegać się o refundację do protezy ostatecznej. Aby uzyskać refundację, również konieczne jest posiadanie zlecenia na wyroby medyczne wystawionego przez lekarza specjalistę. Na wystawionym przez specjalistę zleceniu musi znajdować się odpowiedni kod NFZ, który określa rodzaj świadczenia.

Dostępne są następujące możliwości:

Proteza ostateczna modułarna podudzia przy mobilności na poziomie 1 lub 2 - 5 000 zł

Kod wyrobu: **B.03.01**

Proteza ostateczna modułarna podudzia przy mobilności na poziomie 2 lub 3 - 7 000 zł

Kod wyrobu: **B.03.02**

Proteza ostateczna modułarna podudzia przy mobilności na poziomie 3 lub 4 - 10 000 zł

Kod wyrobu: **B.03.03**

Proteza ostateczna modułarna w obrębie uda przy mobilności na poziomie 2 lub 3 - 14 000 zł

Kod wyrobu: **C.03.02**

Proteza ostateczna modułarna w obrębie uda przy mobilności na poziomie 3 lub 4 - 20 000 zł

Kod wyrobu: **C.03.03**

Dofinansowanie dodatkowe Przedmioty Ortopedyczne

Osoby posiadające orzeczenie o niepełnosprawności mogą starać się o dofinansowanie z PFRON. Kwota ta może wynieść **do 150%** kwoty przyznanej przez NFZ.

Wszelkie formalności związane z uzyskaniem dofinansowania załatwia się w lokalnych placówkach MOPS (Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej) oraz PCPR (Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie). Pracownicy tych instytucji lub pracowni protetycznych udzielą niezbędnych informacji, a potrzebne dokumenty oraz wnioski znajdują się również na stronach internetowych lokalnych jednostek. Najczęściej wymagane dokumenty to:

- kopia orzeczenia o niepełnosprawności,
- kopia zlecenia na wyrób medyczny, wystawionego przez lekarza specjalistę,
- oświadczenie o wysokości dochodów netto,
- faktura VAT lub faktura pro forma,
- wypełniony wniosek o dofinansowanie.

Państwowy Fundusz
Rehabilitacji Osób
Niepełnosprawnych

PROTEO

Dofinansowanie dodatkowe Przedmioty Ortopedyczne

Przykład:

Pan Marek otrzymuje refundację z Narodowego Funduszu Zdrowia na protezę ostateczną uda dla mobilności 2 lub 3: 14 000 zł (kod NFZ:C.03.02). Po pozytywnym rozpatrzeniu wniosku o dodatkowe dofinansowanie, Pan Marek został poinformowany, że przysługuje mu 150% kwoty uzyskanej z refundacji NFZ. Suma środków publicznych, jakie Pan Marek może przeznaczyć na protezę ostateczną uda to:

14 000 zł + 21 000 zł = 35 000 zł

Państwowy Fundusz
Rehabilitacji Osób
Niepełnosprawnych

PROTEO

Dofinansowanie dodatkowe Aktywny Samorząd

Osoby uczące się, pracujące oraz w wieku przedemerytalnym (do 60 lat kobiety, do 65 lat mężczyźni) mogą dodatkowo skorzystać z programu „Aktywny samorząd”.

W jego ramach przewidziane są następujące kwoty wsparcia:

proteza ostateczna uda – 27 500 zł

proteza ostateczna podudzia – 19 800 zł

W wyjątkowych przypadkach, ekspert PFRON może zaakceptować dużo wyższe środki wsparcia niż przedstawione powyżej kwoty, które mogą pozwolić na sfinansowanie zakupu bardziej zaawansowanej protezy np. ze stawem kolanowym elektronicznym.

Warunkiem uzyskania wsparcia jest m.in. dopłata minimum 10% wartości protezy, przy czym dodatkowy wkład może pochodzić z refundacji NFZ.

O szczegółach dowiesz się na konsultacji w PROTEO.

PROTEO

Dofinansowanie dodatkowe Aktywny Samorząd

Wnioski o dofinansowanie należy składać w lokalnych placówkach MOPS lub PCPR lub online za pośrednictwem platformy SOW (System Obsługi Wsparcia).

Wymagane dokumenty to m.in.:

- orzeczenie o niepełnosprawności,
- zlecenie lekarskie na wyroby medyczne,
- oświadczenie o dochodach,
- faktura (pro forma),
- specyfikacja (oferta) z dwóch niezależnych zakładów,
- zaświadczenie lekarskie,
- wypełniony wniosek.

Zwiększoną szansę na uzyskanie dofinansowania mają osoby zatrudnione, składające wniosek w pierwszym półroczu roku, za pośrednictwem Systemu Obsługi Wsparcia (SOW) oraz posiadające orzeczenie o znacznym stopniu niepełnosprawności.

Dane o amputacjach

Osoby po amputacjach stanowią szczególną grupę pacjentów, z którą na co dzień współpracują firmy protetyczne. Najczęściej są to osoby starsze, które utraciły kończynę w wyniku choroby, takiej jak cukrzyca, lub wskutek traumatycznych zdarzeń.

Zauważa się wyraźną tendencję związaną z wiekiem Pacjentów. Według danych z portalu eZdrowie (stan na luty 2025 roku), najwięcej amputacji dotyczy osób w przedziale wiekowym 65–74 lata oraz powyżej 75. roku życia, co najczęściej wiąże się z obecnością chorób przewlekłych, takich jak miażdżyca czy cukrzyca. W grupie wiekowej 45–64 lata liczba amputacji utrzymuje się na stosunkowo stabilnym poziomie, natomiast najmłodsze grupy wiekowe: 0–17 oraz 18–44 lata – są najmniej narażone na tego typu zabiegi. Istotnym aspektem jest skala amputacji w Polsce na przestrzeni ostatnich lat. Liczba hospitalizacji związanych z tymi zabiegami systematycznie rośnie, w 2019 roku wynosiła 14 561 przypadków, a w roku 2023 osiągnęła już 16 399, co oznacza wzrost o 12,6%. Po niewielkim spadku w 2020 roku, kolejne lata przynosiły regularne wzrosty. Dane za trzy pierwsze kwartały 2024 roku wskazują na 12 645 przypadków.

Checklista

- Odebrano wypis ze szpitala.
- Rozpoczęto formowanie kikuta.
- Złożono wnioski o wydanie orzeczenia o niepełnosprawności.
- Codzienna higiena kikuta.
- Konsultacja z protetykiem w celu sprawdzenia czy kikut jest dobrze formowany i gotowy do protezowania.
- Stosowanie linera silikonowego (jeśli został zalecony), aby lepiej ukształtować kikut i zmniejszyć obrzęk.
- Umówiono wizytę u lekarza specjalisty (np. ortopedy) w celu uzyskania zlecenia na protezę.
- Sprawdzone, czy zlecenie zawiera właściwy kod NFZ i jest zgodne ze stanem zdrowia.
- Skontaktowano się z wybraną firmą protetyczną i umówiono wizytę.
- Otrzymano informacje na temat możliwości refundacji kosztów protezy.
- Złożono wnioski o dofinansowanie.
- Pobrano miarę do wykonania protezy.
- Odebrano gotową protezę.
- Rozpoczęto rehabilitację z protezą, ucząc się chodzenia.
- Wizyty kontrolne z protetykiem.

Notatki

Blank area for notes.

Dane teleadresowe

Telefon (bezpośredni kontakt):

+48 538 423 763

E-mail:

biuro@proteo.com.pl

Strona internetowa:

www.proteo.com.pl

Adres:

CMM Medyceusz – I piętro

ul. Limanowskiego 47

91-309 Łódź

Godziny otwarcia:

Poniedziałek – Piątek: 9:00 – 17:00

Facebook:

[proteopoland](#)

Instagram:

[proteopoland](#)

Kliknij, aby zadzwonić:

+48 538 423 763

